

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marțea, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipografiei arhid., Sibiu, str. măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român”, str. măcelarilor Nr. 45.
Epistole nefrancate se refuză. Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 14 fl., — de două ori 24 fl., — de trei ori 30 fl.
rândul cu litere garmond.

Nou abonament

deschidem cu 1 Ianuarie v. 1911 la ziarul

„Telegraful Român“

cu prețurile indicate în fruntea foii, anume:

pe un an 16 coroane,
pe șase luni 8 coroane,
pe trei luni 4 coroane.

Rugăm pe vechii nostri abonați să binevoiască a-și reînvi din vreme abonamentul, stărind totodată pentru lățirea ziarului nostru în cercul amicilor și cunoscuților lor.

Abonamentele se fac prin mandat postal, trimitându-se prețul înainte. Numele abonatului, împreună cu locuința și posta ultimă, să se scrie corect și legibil, pentru ca la postă să nu se facă greșeli. Bani de abonament se trimit Administrației tipografiei arhidiecezane în Sibiu (Nagyszeben), strada Măcelarilor, Nr. 45.

Administrația.

Importanța istoriei regionale în învățământul primar.

Ceeace caracterizează, mai ales, învățământul istoric din școlile noastre primare de un timp încoace, este lipsa ori-cărei valori educative a materialului istoric ce se propune în aceste școli. Pedagogia oficială a țării noastre a impus tuturor școlilor unul și același material didactic, fără considerare la marea varietate a sufletului cetățenilor diferitelor regiuni ale țării, varietate, care e un eflux al rasei, al climatei, al poziției geografice și al dezvoltării lor istorice. Învățământul istoric de azi desrădăcinează sufletul copiilor de pământul, în care s'au născut și în care trăiesc — și cearcă să-l cultive cu elemente reci, în parte străine, lipsite de legătură cu

sbuciumările cari îi ating mai viu sufletul.

Planul de învățământ oficial eliminează în mod consecvent istoria locală și regională, punând în locul acestora exclusiv istoria generală a țării.

Ce e mai apropiat de sufletul copilului și de al poporului din mijlocul căruia a ieșit și în mijlocul căruia trăiește, planul din chestiune trece sub tăcere, în credința că această istorie locală și regională e sau fără nici o valoare sau primejdioasă.

Cumcă această istorie însă nu numai că nu e fără nici o valoare, ci dimpotrivă, ea e de cea mai cardinală importanță, și cumcă numai pe ea se poate sprijini învățământul istoriei generale, despre aceasta vorbesc exemplele, pe cari ni le ofer în această privință alte țări, mai culte ca a noastră. Iată cum precizează rostul și importanța istoriei regionale dl Pierre Gauthier, arhivarul departamentului Haute-Marna (Franța), într'un articol publicat în *Bulletin de l'enseignement primaire de la Haute-Marne*:

„Istoria regională începe, din fericire, să-și facă loc în școala primară. Învățătorii și-au dat seama, că învățământul istoric, întocmai ca și învățământul de celelalte categorii, trebuie se aibă ca bază lucruri concrete. Iar concretul în istorie, în vârsta copilului care n'are decât o noțiune cu totul imperfectă despre timp și despre spațiu, e ceea ce e mai aproape de ochii lui, de sufletul și de inima lui, — e ținutul lui, vechea provincie, sau vechea „țară“ a lui, cu meșteșugurile ei, cu arta ei, cu oamenii ei mari și cu toate întâmplările, cari au caracterizat și format viața strămoșilor, și cari au contribuit, alături de alte influențe, la formarea psihologiei rasei“.

„Vreme îndelungată elevilor noștri nu li-s'a dat, sub numele de istorie, decât un catalog sec de nume proprii, cari lor nu le spuneau ni-

mic. Numele acestea nu erau de fapt niște semne sugestive, în jurul cărora să se grupeze o serie oarecare de fapte, pe cari să le reamintească sau să le rezume. Numele și faptele, cari se învață ca istorie în școala primară, trebuie să aibă o valoare de caracter. Dintre ele acelea au o putere caracteristică mai intensivă și fac o impresie mai trainică, cari privesc mai de aproape viața copilului. Numele locurilor din „mica lui patrie“ îi sunt familiare; el nu mai trebuie să le învețe, în schimb găsește un mare interes în aceea, că le aude pomenite în școală. El află că anumite familii ale ținutului său poartă încă și azi numele unor oameni mari, cari au avut un rol în istorie, iar dacă descendenții marilor bărbați de odinioară s'au stins, cum prea adese-ori se întâmplă, rămâne totuși drept o plăcere aceea, de a vedea cu ochii sufletului pe oamenii mari de odinioară trăind sau trecând prin locurile cunoscute, pe pământul unde se sburdă acum copiii — iar aceasta suscită curiozitatea și emoția și fixează foarte ușor și foarte fidel în memorie numele și lucrurile mari din trecutul regiunii respective. O întâmplare din istoria națională sau generală poate să se imprime în sufletul copilului într'o formă cu totul vagă — dacă însă i-o caracterizezi prin vre-o consecință sau prin vr'o particularitate, ce stă în legătură directă cu ținutul lui — materialul istoric devine cu totul asimilabil, atențiunea crește în mod eclatant, iar faptul se reține ușor și se înrădăcinează în viața sufletească a copilului“.

„O instituțiune se manifestă prin faptele cari o ilustrează și o comentează. Și faptele și întâmplările remarcabile din istoria regională trebuie privite sub acest unghi. Părinții și moșii copiilor noștri au trăit aici, pe pământul de azi al nostru și conștiința acestui fapt nu va putea rămânea fără o influență deter-

minătoare asupra vieții sufletești a copilului“.

„O lecție de istorie regională e o lecție amplă de lucruri, cari învie trecutul în inimile emoționate ale copiilor. Departe de a face, ca copiii să uite istoria țării, istoria regională, dimpotrivă o precizează... Scopul istoriei regionale în școala primară e, de fapt, de a face pe copii să înțeleagă și să pătrundă istoria generală a țării“.

„Dar pe lângă aceasta mai are un avantaj istoria regională, anume, că ea îi face pe copii să cunoască și să-și iubească mica lor patrie. Nu e de loc indiferent pentru viața noastră morală și chiar și pentru viața noastră practică, de a cunoaște moștenirea noastră și istoria noastră, de a comunica prin emoții cu strămoșii noștri, de a cunoaște prețul de sânge, de muncă și de jertfă, cu care au cumpărat ei petecul de pământ, care ne hrănește. Istoria regională și locală contribuie la „înrdăcănarea“ copiilor noștri în pământul micii lor patrii“.

„Să nu ne temem, că prin aceasta se va știrbi iubirea de patrie! Învățământul nu separă istoria națională de istoria regională. Noi nu cunoaștem nimic mai educativ în sensul național și social al cuvântului, decât privesc interdependenței necesare a regiunii — de patrie. Arătați-le copiilor, că mica lor patrie a fost în legătură cu anumite evenimente mari, cari s'au petrecut mai departe, sau mai aproape de teritoriul ei, — oare aceasta nu e o grație tocmai istoriei regionale, o admirabilă lecție concretă și activă, de solidaritate și unitate?“

E foarte nimerită această caracterizare a istoriei locale și regionale. Din ea reiese marea valoare educativă a tradițiilor și a istoriei mai apropiate a fie-cărui sat, și aceasta e în perfectă armonie cu prin-

*) Vezi Revue Pédagogique, Paris, 1910, pag. 488-89.

FOIȘOARĂ.

Prima ocupație.*)

Traducere de Eugeniu Muntean paroh în Vărd.

Iubite Iosife! În sorisoarea mea din urmă, în care am vorbit despre îndeplinirea afacerilor mai urgente, am înălțat a-mi exprima marea mea bucurie asupra împlinirii ce mi-ai comunicat, oă anume, doi frați preoți vecini, îndată ce au aflat despre sosirea ta, te-au cerceat și bine-ventat. Imi închipui, ce mare a fost bucuria ta în urma acestei vizite neașteptate, care le servește fraților tăi spre cinste.

Datorința sfântă, isvorată din spii-tul creștinismului: „Cu iubire frățească iubiți-vă unul pe altul, cu onoare întimplativă unul pe altul“, să cuprindă, ce e drept, în epistola către Romani, dar nu este întipărită în inima fiecărui, și a lăsat cea mai puțină urmă în inima câte unui bărbat învățat, care în conștiința sa sfătoasă așteaptă cu aroganță, ca mai întâi să meargă omul la el, ca apoi să-l esamineze din fir până în năr, oă e sau nu vrednic de prietnia lui? Căci aceasta să observă la mulți; pentru aceea am primit

cu nespusă bucurie vestea, că doi frați, demni de iubirea ta, au grăbit să te bine-venteze, și sunt firm convins, oă visita le-ai întors o fără întârziere, și te ai oferit bunăvoinței și prietniei lor. Peste tot te sfătuesc, să-ți cercezezi vecinii în săptămânile prime și să v'impuneți unul altuia bunăvoință. Această vizită, bunăvoință și sprijinul reciproc, sunt obligamentele dragostei, creșterii bune și ale stimei reciproce, uzitarea cărora nobilitează inima fraților (colegilor), iar credincioșilor le servește spre pildă.

Intors dela vizite, de sigur te simți îmboldit din nou spre lucru și experiență. Păstorul sufletesc e dator a arăta interes față de toate lucrurile și a observa totul. Ocupă-te cu studiarea matriculei parohiale! Eu oara primă am petrecut-o — în satul meu — răsfoind cu atențiune aceste matricule, cu toate oă cele mai multe erau de prin anii 1600. Nu mai amintesc, oă parohii vechi au folosit aceste cărți, — mai ales cea a morților, — și cu scopul de a însemna ceva momentuos în ele, privitor la vre un parohian sau la parohia întreagă, și a lăsa prin aceasta viitorului ceva. Pe unele din aceste însemnări eu le-am subtras apoi cu cerneală roșie, pentru oă să fie observate mai ușor.

Un lucru nu pot însă înțelăsa, oă în decursul cetitului, uneori plictisitor, altceci interesant, am îndrăsnit a-mi forma

o judecată oarecare asupra alor 24 de inantași, cu numele cărora m-am întâlnit în matriculă. Eu am dedus din grija cu care purtau matricula și din scrisoarea ce au întrebuintat-o, conștiințiositatea sau neglijența ce-i caracteriza. Cu deosebire pe unul din secolul trecut l-am căștigat drag, și cetindu-i observările imi ziceam: Cine a condus matricula așa corect și a scris așa frumos, acela a trebuit să fie și în alte afaceri conștiințios și un adevărat păstor sufletesc. Vezi, așa poate veni la o sută de ani și după tine un paroh tinăr, precum am fost eu atunci, și-și va face apoi observările în scris sau verbal asupra activității tale pastorale. De aceea, pentru oă să-ți asigurii renumele bun înainte viitorului și a criticilor lui, folosește la scrierea documentelor scrisoare corectă și cetașă, și în general pune un deosebit pond pe aceste documente, iar numele și conu-mele scrie-l totdeauna legibil și corect.

Fiindcă matricula este foarte însemnată, de aceea locul unde să păstrează să fie totdeauna sigur și statorit. Un paroh mai în anii trecuți era foarte vesel, oă-și ținea matricula totdeauna la locul ei. Intr'o noapte, cu ocaziunea unei tempestați, fulgerul a aprins casa parohială. De a mai putea scăpa treburile casei nu mai putea fi vorba. Parohul speriat a grăbit deci la locul unde și ținea de regulă matricula, și spre marea lui bucurie a scăpat documentele. Dar știu și un caz contrar. Un

preot a fost atât de neglijent în conducerea matriculei, încât după moartea lui a trebuit să vină un comisar la fața locului, care a chemat apoi pe rând pe fiecare cap al familiei, pentru oă să aște una alta și să le inducă ulterior în matriculă. Pigrizia nonnullorum in hac gravi re est valde magna.

De sigur vei fi scris ceva în oărticuța de publicațiune.*). Nu crede, oă ce publici cu privire la slujbele de peste săptămână, sau ale unei sărbători, sau despre ori și ce, e de ajuns a induce numai superfluu, oăci hieroglifice tale tu le înțelegeți, dar nu le cunoaște altul! Doamne! În ce perplexitate am ajuns eu cu o ocaziune într'o comună, când după vorbirea ocazională a trebuit să oțesc din această cărtică, fiindcă din cauza scrisorii nelegibile nu am putut descifra nici o-biect nici nume! — abii et recessi oum pudore. Nu cruța te rog nici timp nici atențiune, când scrii în această cărtică; întrebuintează atât oălindarul lumesc oă și cel bisericesc, și fi cu luare aminte la anul în care s'a petrecut.

Nu-ți uita nici de zilele de post, ori sjunare, — eu nu știu din ce cauză, dar imi uitam adeseori. Grjește, ca să nu uiți publicarea sărbătorilor politice. Nu demult s'a întâmplat, oă un om — pretins patriot

*) O cărtică de control, impusă preoților rom-catolici, care nu ar strica nici la noi.

*) Din cartea: „Scrisori către un preot tînăr“ de Aloise Melcher, director la un institut din Bavaria. Traducătorul.

„ul didactic „dela cunoscut la necunoscut, dela apropiat la depărtat“. In adevăr, cum poate învăța un copil cu folos istoria țării sale, pe care el n'o cunoaște decât de pe harta geografică, câtă vreme el n'a pătruns în istoria ținutului său pe care-l cunoaște, de care e aproape, și cu care e concrescut sufletește.

Deși planul de învățământ nu prevede în cadrul învățământului istoric și propunerea istoriei locale și regionale, el totuși pare a o cere în legătură cu învățământul intuitiv, cu geografia și cu științele naturale.

Ar fi o pagubă nespūsă, dacă școala ar neglija a se ocupa, măcar și numai în aceste cadre, cu istoria regională, deși ea se poate propune foarte bine în legătură cu istoria generală a patriei, dacă învățătorul va ținea să facă totdeauna o concentrație bună și învățământul să fie intuitiv.

Un rău mare pentru viața noastră școlară și culturală e însă nu numai acela, că istoria regională nu se propune, ci mai cu samă acela, că în cele mai multe părți istoria regională nici nu e cunoscută. De aceea, considerând marea importanță educativă, atât din punct de vedere național, cât și patriotic a legendelor, tradițiilor și peste tot a istoriei locale, e timpul suprem ca toți cei chemați, să studieze trecutul „micei patrii“ și să-l utilizeze la timpul său în școli.

Pentru a promova această cerință imperioasă a culturii noastre, P. V. consistor arhidiecezan a luat dispoziții ca în conferințele învățătoarești din anul 1911 fiecare învățător să prezinte o colecție de legende și tradiții istorice din satul său. Pe calea aceasta se va putea reconstrui, cu timpul, istoria locală a fiecărui sat, care istorie va putea servi ca bază sigură la cultura socială, națională și patriotică a cetățenilor de mâne.

Dr. Onisifor Ghibu.

O necuvință.

Am fost totdeauna de părerea, că cei puși în serviciul obștei, afle-se în poziții ori cât de înalte, sunt datori să tolereze, ca activitatea lor să fie discutată și supusă criticii publice. Bine înțeles, activitatea, iar nu persoana lor, și iarăși bine înțeles, unei critici făcute în mod cuvințios, cu obiectivitate, și mai ales cu dreptate. O astfel de critică poate să fie numai de folos obștei. Dar aceea ce face un cutare Spadă în numărul de Crăciun al ziarului „Tribuna“ din Arad cu Preacuvioșia

Sa, protosincelul și directorul seminarial Dr. E. R. Roșca, nu mai e critică, ci necuvință, insultă murdară și calumnie ordinară, care nu poate decât să umplă de scârbă și de indignare pe toți cei cu suflet curat. Condamnăm cu toată asprimea astfel de porniri. Protestăm cu toată puterea cuvântului în contra acestui mod de apreciere a activității bărbatului corect și cinstit, pus în fruntea seminarului nostru „Andreian“, și respingem cu indignare insultele ce i se aduc, din partea unui necunoscut erou ab condeiului, care atacă din tufă, fără să aibă curajul a se arăta lumii, și într-o foaie, în fruntea căreia stă, ca proprietar, durere, un dignitar al bisericii noastre, P. C. Sa protosincelul Ciorogariu!

Organizarea preoției.

Părerii din cercurile preoției noastre arhidiecezane.

„Ești-ta sămănătorul să-și samene sămânța sa și a căzut sămânța între spini, spinii o au înecat și rod n'a putut aduce“.

Fie-mi permis să asemăn chestia, ideea organizării preoției, cu această parabolă a sfintei scripturi.

Dar până când unii frați ne numesc spini pe noi, cari ne opunem nefericitei idei a organizării — și ideea o considerăm de sămânță, noi judecăm astfel: Inseși ideea organizării e neghina, e spinul, care copleșește ori ce năzuință mai nobilă a preoției, care risipește fără vre-un folos real forțele noastre intelectuale, adică sămânța sămănătorului.

Cine are urechi de auzit să audă!

E o mică orisă prin care trecem noi preoții ortodoksi din mitropolie.

Autoritățile bisericești privesc cu indulgență frământările noastre inutile, și prin tăcerea lor par'că ar da indemn adevăratelor organizării să păsească tot mai temerară față de inimioii organizării. Articollii de ziar ai mirenilor scriși cu toată obiectivitatea au vărsat numai oleu pe focul ce ardea deja, iar preoții mai bătrâni, înzestrați cu frumoase experiențe din viața pastorală, cei cu praxă bogată din viața bisericească, cei ce știu mai bine decât autoritățile, mai bine decât mireni, lipsele, neajunsurile, inclinațiile și aspirațiile preoților, dintre cari unii mai vehemenți au ridicat flamura ideii de organizare, acești preoți venerabili asemenea stau nepăsători în fața acestei lupte nefaste. Deși rolul principal întru aplanarea divergențelor nu noi, cei mai tineri, ci seniorii îl au.

Autoritățile noastre bisericești, apoi membrii corporațiilor noastre constituționale, și preșfinții arhieriei, de unde puteau ști ceea ce de un șir lung de ani se petrece în sinul preoției? De unde puteau cunoaște lipsele și neajunsurile noastre, când între noi și dănușii de mult s'a ridicat un mur chinezesc? Astfel, că noi murmurul de nemulțămire, nici discuția pătimășă cu care era întimpinat câte un circular jignitor pentru preoți, nici indignarea ce au produs unele dispoziții ale regulamentelor votate de sinoadele eparhiale și de maritul congres, n'au putut străbate la auzul corporațiilor și autorităților noastre bisericești.

laudă decât aceia, cari compun vre-o cântic de rugăciuni, sau vre-un Vademecum.¹

Anevoie afii deja — în arhival tău — un început în privința aceasta. Trebuie deci să iai scrisoare de scrisoare și unde afii ceva vrednic, decopiază, și dacă se adună mai multe însemnări, adună-le după obiect, asemenea și ce auzi dela oamenii din sat. În felul acesta s'ajungi — după luni sau ani de zile — în posesiunea unei schițe istorice a parohiei tale, cel mai frumos fruct al diligenței tale.

Este înrudită cu aceasta și de asemenea de recomandat așa numita „carte familiară“. În aceasta este rezervat pentru fiecare familie o coală separată, pe care vine indus numele membrilor din familie, timpul, ziua, luna și anul nașterii și a cununiei, a părinților și a copiilor. Într-o rubrică ceva mai mare sunt de a se induce momentele familiare mai însemnate, d. e. edificări, cumpărări mai mari, emigrări, mutarea (schimbarea) copiilor în alte părți prin o nunție, și în sfârșit caracterizarea spirituală a familiei. Cea din urmă să fie însă, în justitia et veritate, sine ira et odio. Și apostolii au caracterizat pe Hymenaeus, pe Alexandru (luorătorul de aramă) și pe Diotrepheus.

Focul nemulțămirii a ars ca un jăratio acous în cenușă, până în ziua când a răsărit ideea organizării. Atunci această idee crezută de mântuitoare a aprins cu flăcări mari focul latent, și acum acest foc de pae umple de groază pe cei ce nu cunosc puterea materiei care arde.

Se va potoli însă în curând această flăcăre, dar focul latent nu se va stinge, ci poate va aștepta o altă idee, un alt combustibil, ca să-l aprindă cu flăcări din nou, repetându-se acest proces până când preoției i se va asigura rolul ce i se cuvine în viața publică bisericească.

O datorință ni se impune nouă tuturor celor ce dorim pacea și buna înțelegere în biserică, că prin clarificarea situației să contribuim la delăturarea acestor stări triste, prin exprimarea încrederei noastre nețărnutate față de cei puși să conducă destinele bisericii, să delăturăm divergențele ce s'au iscat între preoți și autoritățile lor.

Iar de altă parte, prin combaterea ideii de organizare a preoților ce se proiectează, să punem stavilă pornirilor păgubitoare, să facem să dispară neînțelegerile și frământările inutile, iar risipa de forțe intelectuale să înceteze.

Declar, că nu m'am ținut și nu mă țin chemat să fac eu acest început. Doream să observ în chestia aceasta o atitudine pasivă; dar împrejurări neprevăzute m'au forțat să scriu cu dtul 8 Oct. v. c. un articol pentru „Revista Preoților“, care ne fiind pe placul dlor redactori nu s'a publicat și abia în n. 34 apărut la 27 Nov. (10 Dec.) a. c. am fost învrednicit în rubrica „Posta redacției“ de un răspuns laconic.

Acea scrisoare a mea cuprindea concludul preoției din tractul Abrud, adus într-o conferență ținută la 8 Oct. c. și aprobată cu vre o 2 săptămâni mai târziu într-o întrunire a preoților de dincolo de dealul mare, ținută în Zlatna. Se înțelege, luasem asupra-mi deobligământul să trimit unei foi care conține concludul respectiv — și eu am fost atât de naiv să-l trimit pentru publicare chiar „Rev. Preoților“.

În sine concludul, prin care preoția din tractul acesta declară, că „organizarea preoților din mitropolie n'o află nici de justificată, nici de realizabilă, că fiind chiar realizabilă o socotește de păgubitoare pentru biserică, deci nu trimite din sinul său delegat pentru conferența anunțată“ — a fost destul de jignitor pentru frații dela „R. P.“; dar că m'a pus păcatele să mai și motivez concludul, ba să-i fac „Revistei“ și o critică obiectivă, a fost motiv suficient, să nu-mi publice scrisoarea redactorilor revistei numite.

Așa am ajuns, ca pentru a putea satisface obligământului meu față de colegii din tract, să cer pentru acest articol ospitalitatea coloanelor „Telegrafului Român“. E următorul:

Organizarea canonică a preoției.

Preoția tuturor confesiunilor creștine își are organizația sa basată pe canoane — și această organizație o putem numi organizația canonică a clerului.

Clerul având deja organizația sa precizată prin canoanele bisericii, nu poate adera la o altă organizare, fie chiar și pentru promovarea scopurilor salutare, de oarece acea organizare e anticanonică, prin urmare neadmisibilă.

Ceplul organizării preoților e arhierul, singurul chemat, ca direct sau indirect, prin organele sale, prin protopresbi-

teri să controleze activitatea pastorală a preoților, să se îngrijasă, ca faptele, mojavurile, preoților să fie în conformitate cu cerințele canonice, să ne dea indemn de a lucra cu zel și abnegațiune în via Domnului. El se îngrijește de creșterea noastră pentru a putea deveni preoți luminați, el se îngrijește de hrana noastră spirituală, aprobând și editând cărți folosite, el prin punerea mâinilor sale nedă darul Duhului sfânt, înrolându-ne între membrii clerului, el are dreptul a ne disciplina, dacă în activitatea noastră pastorală am trecut peste hotarele permise.

Deci toate neajunsurile ce le întâmpinăm în calitatea noastră de dhoivnici, de administratori ai tainelor sfinte, de slujitori ai altarului, trebuie să le aducem la cunoștința arhierului, care le va îndrepta.

Datorințele și drepturile noastre sunt normate prin canoanele bisericii, asemenea și raportul ce trebuie să existe între membrii clerului.

Tot această organizație o vedem și la clerul catolic, cu mica deosebire, că arhierul are dreptul să transfereze pe preot dintr'un loc într'altul.

În sânul bisericii catolice s'au mai format în cadrul acestei organizări și altele, pentru sprijinirea și promovarea unuia din scopurile ce sunt urmărite prin organizația generală a clerului, cum a fost propaganda catolică, încreștinarea păgânilor cu ajutorul misionarilor, etc. etc.

Astfel s'au format după necesitățile timpului diferitele ordini monahale, precum al Iezuiților, Benedectinilor, Capușinilor, societatea contra francmazonilor, și altele multe.

Dacă unii din frații noștri au intenția să organizeze o societate pentru propaganda ortodoxă, sau pentru combaterea sectelor religioase, cari încep a cuceri teren și în biserică noastră, sau pentru alte scopuri asemenea acestora, o pot face fără multă vorbă, în cadrul organizației canonice a clerului. Dar nu e necesar, ca toți preoții din întreaga mitropolie să intre ca membri în această nouă organizație, ci numai cei ce posed știința și cunoștințele necesare, precum și aceia cari au vocațiune pentru așa ceva.

Mi-a reflectat „Revista Pr.“ că eu aș confunda organizarea canonică a bisericii. Apoi răspund, că în cadrul organizației canonice a bisericii, să cuprindă și organizația canonică a clerului. Biserica ort. generală are de cap pe însuși Mântuitorul Isus. Și în cadrul acestei organizații se cuprind nu numai preoții, ci și mireni, cari fără a eși din cadrul canonic pentru administrarea bisericii și conducerea ei s'au organizat pe baza „statutului organic“ în biserica autonomă și constituțională.

Ioșif Gomboș preot.

(Va urma)

Din tractul Săliștei.

Constatări.

Cele ce le scriu aici se refer la Săliște și la tractul Săliștei. Prin ele voiesc să constat anumite lucruri ce s'au petrecut în timpul din urmă în Săliște și în jurul ei, precum și urmările bune, îndemnulurile nobile ce au isvorât din ele.

S'a zis de nenumărate ori, că dacă Săliște s'a dezvoltat pe toate terenele așa încât în multe privințe poate servi de model multor comune mai bine situate, ca-

pe unii îi trag la răspundere și după 10—20 de ani...

În fața unei comisiuni venite să constate usurparea casei, — amplotiatul esmisa însemnat suma de 30 cruceri pentru repararea unei odăi, ce era în stare foarte bună. Pentru ce sunt acești creștari? Într-o odăie parohal. „Dacă nu însemnez nimic, vor crede, că nici nu am fost în odaia aceea“, — fu răspunsul.

Fericit, care nu are de a face cu atari lucruri.

Iubitul meu, nu-i așa, că îmi vei urma sfaturilor date cu privire la ținerea în ordine a matriculelor și la împlinirea datorințelor? Da, să mă ascuți, și cumpără negreală, cerneală roșie, hârtie bună, linial și ceruză.

Cum e începutul, așa va fi și continuarea și sfârșitul. De aceea, mai ales acum, la început nu te lasă răpit de neglijență, ci fă totul corect și în ordine. Dumnezeu este Dzeul ordinii.

El fie cu tine!

Vorbe înțelepte.

Omul e făcut din lut. Nu e mirare deci, că sunt oameni, cari nu tind spre lumină și ceriurilor, ci spre noroiul pământului.

^{*)} O astfel de carte ne este impusă nouă preoților prin circ. conz. Nr. 2142 bis. 1908, pct. 10.

¹ „Mergi cu mine“. Cuprinde îndrumări și direcții la anumite cazuri sau ocazii. Trad.

uza a fost, că a avut norocul a avea în fruntea ei pe cei mai aleși, pe cei mai desinteresați conducători. E acesta un adevăr incontestabil. Căși puține comne au putut avea în fruntea lor pe un Maxim, pe un Lemeny, pe un Maier, pe Dr. Stroie, Drăghici, Dr. Comșa și alții. Tot ce se făcuse deci în această comună, precum și în acest cerc, ca lucru mare cu care ne putem mândri, în fața străinilor, poartă pecetea străduințelor acestor bărbați idealști, desinteresați, organizatori pricepuți, dar mai presus de toate cumpătați și cu dorul muncii în sân.

Tot atât de adevărat este apoi, că atât în Sălște, cât și în comunele din jur, locuitorii fiind oameni mai cu carte au știut să înfăleagă rostul sfaturilor lor. Le-au urmat, și i-au sprijinit. Astfel s'a cimentat între conducători și conduși legătura necesară la îndeplinirea lucrurilor mari, și fără de care nimic nu se poate duce la bun rezultat.

De altă parte tocmai fiind poporul acesta mai cu învățătură, a știut să aprecieze pe conducătorii săi, ba a știut când i s'a dat puțința și ocaziunea să și-i și aleagă însuși, prin ce a dat dovezi de înaltă cumințenie.

Ca să nu amintesc pe alții, mă mărginesc la alegerea preoților, și cu deosebire la alegerea protopopului nostru, să văzută în timpul din urmă.

Mulți nu vor ști, cum s'a făcut această alegere, și nu vor cunoaște momentele, ce le-au avut Sălștenii, precum și cei din cerc, în vedere, la alegerea persoanelor, care acum e chemată a conduce acest cerc, în timpurile grele de astăzi. Tuți trimiși tractului au fost de acord, ca la acest post să cheme pe unul din cei mai buni fi ai neamului nostru. În împrejurările acestea a-l gasi, n'a fost nici o greutate, căci îl aveam. A fost Dr. I. Lupaș, om cu înalte cunoștințe, cu dragoste de muncă, spre binele obștesc.

Memorabilă va rămănea prima ședință a sinodului protopresbiterial din anul 1909, când frunzele Sălștei și ai tractului într'un glas au cerut dela Preaven. Consistoriu trimiteră dăru Dr. Lupaș, ca administrator în acest cerc.

Dar tot atât de memorabilă a fost ziua, când dl asesor N. Ivan i-a introdus ca administrator, iar fostul protopresbiter în fața altarului și înaintea frunzelor din comună și tract își luă adio, când și seamă de ce a săvârșit în timpul cât a stat în tract, și când administratorul Dr. Lupaș și-a spus programul său din viitor, care ar trebui să servească de calauz oricărui, care ia asupra sa sarcina de conducător al neamului. Din acest program estrog la acest loc următoarele:

„Ori-ce slujbă este împreună și cu un anumit grad de responsabilitate. Cu atât mai mult conducerea duhovnicească-culturală, purtătorii căreia se află totdeauna sub povara unui întreg simț de răspundere:

1. Răspundere înaintea lui Dumnezeu.
2. Răspundere înaintea oamenilor.
3. Răspundere înaintea conștiinței proprii.

Cu acest sentiment de întregă răspundere mi-am închinat, ca profesor, în slujba bisericii și a neamului puterile intelectuale, cu cari m'a înestrat mistivul Dumnezeu, și toată știința, ce am isbutit să-mi câștig prin munca înțepită a anilor de tinerețe.

Aceiaș sentiment doresc să-mi fie călăuzitor și în noua slujbă la care m'a admis bunăvoința și considerația deosebită a superiorității noastre biseroești.....

Șum, că împrejurările vieții noastre de azi sunt dintre cele mai grele. Cu cât însă vremile vor fi mai grele, cu atât trebuie să fie mai curată și mai adâncă credința noastră, mai impunătoare barbața, mai puternic avântul, mai neinvinsă statornicia și mai nestrămutat în hotărâre cugețul nostru! Și să nu încetăm a vesti cuvântul credinței, al nădejii și dragostei creștinești, cuvântul mântuirii, despre care Sf. Ioan Gură de Aur ne spune, ca e arma cea mai puternică și biruitoare, căci: „Mai asupit este cuvântul lui Dumnezeu decât sabia cea cu două tălcuri, care ajunge până la încheieturi și până la oreeri și până la oase și până la gânduri și până la inimă.”

Cu această armă vom apăra în timpurile de grea cumpănă așezământele noastre religioase și culturale, aceste cetățui de ocrotire și adăpost pentru viața sufletească a poporului nostru.

Cea mai însemnată între aceste cetățui este biserica noastră strămoșească, mitropolia ortodoxă română, care reînviată prin nemuritorul mitropolit Andreia baron de Șaguna, întărită și înzestrată cu legi și orânduiri dintre cele mai bune și mai folositoare, este astăzi sutați și cooperământul vieții noastre sufletești. Ea a fost și în trecut paladiul naționalității române,

oferind teren de manifestare multor însuși alese ale poporului nostru, dându-i puțința de a-și cultiva și desvolta destoiniciile pe teren cultural, religios și artistic. În trecutul nostru, pe lângă firescul rol religioz moral, îndemnând poporul la practica pioasă a rugăciunilor, la contemplație și la adorarea ființei dumnezeiești, biserica strămoșească a avut și un foarte însemnat rol educativ în privința culturală și artistică.

În trecutul mai îndepărtat, când școalele ne lipsiau cu totul, întreagă învățătura, care și-o putuse câștiga poporul nostru și conducătorii lui de pe vremuri, era culeasă numai din cartea biseroească; toată educația, de care se puteau împărtăși, aveau să o mulțamească numai biserică, care prin înțeleptele sale povețe și întocmiri are darul de a putea întruni și lumina chiar și pe anafabeți, pe cei ce nu cunosc tainele slovei. Literatura noastră românească din sec. XVI.—XVIII. a isvorât în bună parte din treburile altarelor și amvonului, s'a desvoltat deci sub ocrotirea bisericii noastre strămoșești. Și în sfârșit, cele mai de seamă rămășițe artistice ale trecutului nostru românesc, monumentele de arhitectură, pictura, sculptură sau muzică religioasă, — le aflăm tot numai în cuprinsul vechilor noastre biserici, sau în preajma lor“ ...

(Va urma).

AMVONUL.

Cuvântare

adresată elevilor seminariali, cu ocaziunea mărturisirii lor, de preotul Aurel Popoviciu.

Ce folos este omului de ar dobândi lumea toată, iară sufletul său își va perde; sau ce schimb va da omul pentru sufletul său. Mat. c. 16 v. 26.

Domnilor și iubiți elevi! Biserica urmărește două scopuri mari, și acestea sunt: perfecționarea și sfințirea credincioșilor ei. Scopul prim, adică perfecționarea membrilor ei, și-l ajunge biserica prin aceea, că prin organele sale de cercetare o cercetează toate învățăturile și cunoștințele, de cari omul în viața sa are trebuință. Pe drumul plin de cotituri al vieții omul ar pribegi fără nici un scop, dacă nu ar fi biserica să-i împărtășească prin învățăturile sale cunoștințele adevărate despre lume și despre Dumnezeu auzitor ei, și dacă ea prin cuvântul său, care influențează asupra părții lui sensibile, nu i-ar trezi dorința nu numai de a cunoaște, ci și de a căuta frumosul și sublimul, cari încă îl duc la cunoașterea ziditorului lui.

Cât pentru scopul al doilea al bisericii, care este sfințirea credincioșilor ei, Mântuitorul a instituit sfintele taine sau misterii, prin cari Dumnezeu lucră în mod nevăzut asupra noastră, ne regulează voiața, partea sufletului nostru, care este mai importantă în noi și din care ne izvorează toate acțiunile. Azi se dă o goană nebană din partea oamenilor pentru adunarea a cât mai multe bunuri materiale, și glasul bisericii care ne spune să ne adunăm mai multe comori în ceruri, pare că e glasul celui ce strigă în pustie.

O bună seamă din creștinii zilelor noastre nu vrea să știe, că ce este al pământului, pământului rămâne, și că omul precum gol și sărac a intrat în lume, gol și sărac va și eși dintr'însa.

Cât de săracă în fapte bune este viața, cât de gol de virtuți creștinești este traiul oamenilor, cari nu vreau să știe, că sunt făcuți pentru spirit și nu pentru materie, căci uită că ei nu sunt pentru bogăție, ci bogăția pentru ei.

În potrița lor își ridică glasul biserica, când învață zicând: „Ce folos este omului a dobândi lumea toată, iară sufletul își va perde, sau ce schimb va da omul pentru sufletul său“ (Mat. cap. 16 v. 26), — împotriva lor se ridică Mântuitorul. Isus, când spune învățătorilor săi parabola despre bogatul căruia îi rodise țarina foarte. Acesta îngâmfaț de belșugul ce-i încuibura în mijlocul îndesturării es-ciamă: „Suflete, ai multe bunătăți, strănse spre tuți ani, odihnește-te, mânauca, bea și te veselește“. Iară Dumnezeu i a zis lui: „nebane! Întru această noapte vor să ceară sufletul tău dela tine, dară ce ai gaut cu voi fi? Așa este cel ce gătește sieși comoară, iară în Dumnezeu nu se îmbogățește“. (Luca c. 12 v. 19—21).

Parabola aceasta a lui Isus ne zugrăvește în deajuns statornicia bunurilor lumești, ne arată din destul starea în care ajung aceia dintre noi, cari în viața lor întreaga nu vânează decât aceste bunuri, iară de bunurile sufletești, cari sunt nepieritoare, nici o grijă nu poartă. Oamenii aceștia își dau toată simțea, își cheltuesc toată energia, se framantă ziua și noaptea pentru egonismul a cât mai multe bogății și nu-și dau seama, că într'un ceas mai apropiat

decât cum gândesc ei, ca și furul de noapte vine moartea și-i desparte de tot ce în viață și-au câștigat, iară sufletele lor goale de fapte bune, cari le-ar soli mântuirea, dar încărcate de păcate, se vor înfățișa înaintea dreptului judecător în ziua cea mare a judecății, când li se va da o-sânda bine meritată.

Dar iubiți elevi, ca să ne convingem despre nestatornicia plăcerilor și a desfătărilor, precum și despre deșertăciunea bucuriilor lumii acesteia, nu trebuie să alergăm la învățăturile sfintei scripturi, căci viața noastră de toate zilele, traiul nostru așa cum îl trăim ne dă nerăsturnabile dovezi despre aceasta.

Convingi odată despre nestatornicia și mica valoare a bunurilor acestei lumi, de ce să nu urmăm mîile de mucenici, cari „lucrând ne-au învățat să nu uităm la trup, căci este trecător, ci să purtăm grije de suflet, de lucrul cel nemuritor“; de ce să nu ne silim mai ales a ne îmbrăca sufletele în haina laminată a virtuților creștinești, cari sunt atât de ușor de câștigat?

Biserica ne primește la sine, în întregul curs al vieții noastre, dela leagăn până la moarte, ne călăuzește în calea spre Dumnezeu, prin tainele sale ne împărtășește darul divin mai înalt, ne sfințește, ne împacă și ne unește cu Dumnezeu. După cuvintele psalmistului „întru fărădelegi m'a născut maica mea“, pe toți cei veniți în lume prin naștere îi apasă greutatea păcatului strămoșesc. De acest păcat, pe care protopărinții l-au plătit atât de scump, se curățește omul prin taina sfântului botez; iar în credința primită prin această taină se întărește cel nou botezat prin taina sfântului mir, care este pecetea darului Duhului sfânt. Bălele sufletești, cari vin asupra omului în vârstă mai înaintată, se tamăduesc prin tainele mărturisirii și a sfintei euharistii, cătră cari, iubiți elevi și voi ca buni creștini acum vă gătiți.

Mărturisirea și împărtășirea sunt tainele, prin cari în cel mai mare grad se revărsa asupra omului harul lui Dumnezeu și așa zicând toate celelalte taine sunt lucrări pregătitoare acestora. Împărtășirii îi premerge pocăința, care ca taină este o lucrare, prin care preotul, înzestrat fiind cu puterea sfântului Duh, pe omul, care se căește și se lapadă de fărădelegile sale, îl slobozește de toate păcatele cu cari s'a încărcat după taina sfântului botez.

Această taină, ca și celelalte toate, este instituită în biserica de însuși Mântuitorul Isus, prin cuvintele adresate cătră învățatei săi: „Luăți Duh Sfânt, căroră veți erta păcatele, se vor erta lor și căroră le veți ținea, vor fi ținute“. Umblând Isus în părțile Cesariei lui Filip, pune întrebarea învățătorilor săi zicând: „Cine zice oamenii, că sunt eu fiul omeneșc?“ Drept răspuns la această întrebare Petru în numele celorlalți apostoli îl mărturisese de fiul lui Dumnezeu celui viu. După această mărturisire a lui Petru, Isus îi dă lui și celorlalți apostoli puterea de a lega și a deslega păcatele între oameni zicând: „Și voui da ție cheile împărăției cerurilor și ori ce vei lega pe pământ, va fi legat și în ceruri, și ori ce vei deslega pe pământ, va fi deslegat și în ceruri“. Mat. 16 v. 19). Se înțelege de sine, că nu numai lui Petru i-a dat Isus puterea ertării și ținării păcatelor între oameni, precum bazați pe acest text afirma ultramontanii catolici, ci împreună cu el a dat-o și celorlalți apostoli, ceea ce se adevărește prin cuvintele lui Isus, dela Mat. c. 18 v. 18 unde zice: „Adevar zic vouă, ori câte veți lega pe pământ, vor fi legate în ceruri, și ori câte veți deslega pe pământ, vor fi deslegate și în ceruri“.

Din cele premerse se vede limpede, că puterea ertării păcatelor la început a fost dată numai apostolilor, căci pe ei i-a așezat Hristos întâu în biserică, și numai dela apostoli ea a trecut și la episcopi și prin aceștia la preoți, așa însă, că atât preoții, cât și episcopii în administrarea tainelor sunt numai instrumentele vazute, dar lucrătorul nevăzut este însuși Dumnezeu. Că dela apostoli au primit și episcopii și preoții dreptul de a administra taina pocăinței, rezultă clar din scrierile apostolești unde se zice: „Dacă cineva episcop sau preot pe cele se întoarce dela păcat, nu-l primește, ci-l respinge să fie depus din treapta preoției, căci intristeză pe Hristos, care a zis, că bucurie este în cer pentru un păcătos, care se pocăește. În ce privește necesitatea tainei pocăinței, pe lângă apostoli au aratat-o îndejuns și cei mai mari dascăli ai bisericii, Vasile-cel-Mare și Sfântul Ioan Gură de Aur. Deja apostolul Iacob atribuie acestei taine putere vindecătoare, zicând în epistola sa sobornicească, cap. 5 v. 16: „Mărturisiiți-vă unul altuia păcatele... ca să vă vindecați“, iar sfântul Vasile-cel-Mare adaugă: „Este neapărat a mărturisi păcatele înaintea aceluia, căruia este încredin-

țată economia tainelor lui Dumnezeu“. Celalalt mare dascăl al lumii, Sfântul Ioan Gură-de-Aur, despre puterea preoților de a lega și deslega păcatele oamenilor glăsuște în următorul chip: „Preoții locuesc pe pământ, dar sunt admiși a dispune de cer, primind o putere pe care Dumnezeu n'a dat-o nici ingerilor, nici arhangelilor, căci nu s'a zis ingerilor și arhangelilor „ori câte veți lega pe pământ, vor fi legate și în ceruri și ori câte veți deslega pe pământ, vor fi deslegate și în ceruri“.

Mă mărginesc la dovezile înșirate și nu mai invoc altele de cari sunt destule, pentru a vă arăta, că taina pocăinței este instituită de însuși Mântuitorul nostru Isus, și că ea a fost practică în biserică începând cu primele începuturi de viață creștină, dar cerc mai ales a vă arăta ce condițiuni anume trebuie să întrunească omul, care vrea să-și mărturisească păcatele, pentruca mărturisirea lui să fie bine primită înaintea lui Dzeu și pentruca ea să-i poată soli mântuirea sufletului.

Înainte de toate pentruca omul să se poată apropia cu vrednicie de această sfântă taină, îi trebuie o credință tare, neșovălnică în Dumnezeu, căci zice apostolul Pavel, în epistola sa cătră Evrei, „fără de credință nu este cu puțință a plăcea lui Dumnezeu, că dator este celor se apropie la Dumnezeu, să crează cum că este, și celor ce-l caută pe el, este dă-tător de răsplătare“ — (cap. 11 v. 6).

Părtași darurilor și bunătăților sale, Dumnezeu numai pe cei credincioși îl face; iar cel ce se îndoiește, să nu creadă că va primi ceva dela Domnul. Știți prea bine, că credința în Dumnezeu e o credință cardinală a bisericii noastre, știți că fără credință nu este mântuire, precum cunoscută vă este și însemnătatea acestei virtuți creștinești pentru vitorul poporului nostru, din rândurile căruia în trecut ea a avut atâția mucenici, nevoiți-vă deci după pilda moșilor și strămoșilor adormiți a vă adapa sufletele în toate zilele vieții voastre la izvorul ei curat și nu lăsați-o în vre-un colțior al inimelor voastre să-și facă să-lășuire păcatul necredinței.

Datori sunteți a face aceasta în prima linie pentru voi și datori sunteți a o face și pentru poporul, din care ați eșit și ai cărui numai conducători, ci și apostoli și mucenici chiar, va trebui să deveniți mâne. Cum însă după cuvintele apostolului „credința fără fapte este moartă“ siliiți-vă a da viață credinței voastre prin săvârșirea de fapte bune și morele, cari sunt cea mai eștantă dovadă a credinței omului în Dumnezeu. Sufletul celui ce se pocăește, apoi mai trebuie să fie împodobit și cu virtutea dragostei creștinești, după cum o arată aceasta și chemarea bisericii la sfânta împărtășire, care se face cu cuvintele: „cu credință și cu dragoste să vă apropiați“.

Pentruca acum să puteți face o mărturisire cu vrednicie, e absolut necesar ca toate patimile mărunte, toate gândurile violene ce le-ați avea unul față de celalalt, să le alungați din inimile voastre și în suflete să faceți altar dragostei împrumutate, acelei virtuți a creștinismului, despre care zice apostolul că „nici odată nu cade“. Nu vă îngrădiți unii față de celalți cu zidurile chinezesti ale faduliei și autoaprecierii, nu vă diferențiați în clase în puterea secțiilor sau a cursurilor pe cari le ascultați, căci aceasta ar fi un păcat strigător la cer, cătră vreme toți acelaș ideal trebuie să-l urmăriți, cătră vreme aceeași muncă grea vă așteaptă, care este crearea unei sorți mai bune poporului nostru oropșit, pe care numai cu puteri unite o puteți duce la îndeplinire.

Domnul, pentru darurile cari ni le dă prin sfânta taină a pocăinței, cere o jertfă mică dela noi și aceasta este înfrângerea inimii noastre. Din timpurile cele mai vechi a fost și este până azi înfrângerea inimii cea mai plăcută jertfă înaintea lui Dumnezeu. Prorocul Ioi pentru îmbianzirea mâinii lui Dumnezeu propune înfrângerea inimii împreună cu pocăința. El zice: „și acum zice Domnul Dumnezeul nostru, întoarceți-vă la mine din toată inima voastră, cu post și plângere și cu tânguire“. Că înfrângerea inimii este jertfa bine primită înaintea lui Dumnezeu, ni-o spune și psalmistul David în psalm 50 v. 19, unde zice „jertfa lui Dumnezeu Duh umilit, inimă înfântă și smerită, Dumnezeu nu o va argisi“, iar în noul Testament mirosul bun al acestei jertfe este arătat în parabola lui Isus despre vameșul și fariseul rugător (Luca c. 18 v. 13) și în cea a fiului ratacit (Luca c. 15 v. 18).

Nu mai puțin cer ss. părinți înfrângerea inimii ca un lucru bun și folositor omului și plăcut înaintea Domnului. Așa între alții Sfântul Ciprian zice despre înfrângerea inimii: „Cu cât am greșit mai mult, cu atât mai mult suntem datori să plângem“, iar Sfântul Ioan Gură de Aur îndeamnă la aceasta cu următoarele cuvinte: „Dacă plângerea lui Petru a șters un păcat atât de mare, apoi cum să nu

să ștergă păcatul tău, dacă vei plânge".
 Țin să spun aici, că înfrângerea inimii,
 această jertfă pe care-o laudă prorocii, a-
 postolii și sfinții părinți, nici odată să nu
 izvorască din frică, din temere de Dumnezeu,
 ci din iubirea noastră față de el, căci Ie-
 sus a iertat păcatele multe ale femeii care
 cu lacrimile ochilor i-a spălat și cu părul
 capului i-a șters picioarele, tocmai fi-
 ind-că a iubit mult.

O altă condițiune ca mărturisirea să
 fie bine primită, este propusul tare a celui
 ce se spovedește a nu mai păcătui; căci
 nu acela își mărturisește cu adevărat pă-
 catele, care zice că a greșit și după aceea
 rămâne tot în păcat, ci acela care a în-
 lăturat păcatul și l-a urât.

În fine, iubitorii mei elevi, tot
 omul când își mărturisește păcatele este
 dator a face o mărturisire deschisă, e da-
 tor a nu tănuți nimic din ceea ce ar ști,
 că are la activul său ca păcat. Cu refe-
 rire la voi iubitorii, n'am cuvinte de a
 vă îndemna din destul ca ori și ce greșeli
 sau fărădelegi ați avea toate să mi le
 descoperiți căci nu numai că sunt organul,
 prin care Dumnezeu lucră asupra voas-
 tră nevăzută, nu numai că sunt în pute-
 rea ofiului ce-l port, părintele vostru
 iubitor, ci vrâsta mea nu prea mult deose-
 bitoare de a voastră îmi dă dreptul de
 a mă numi și pretinul sincer al vostru.

După toate acestea iubitorii elevi, cu
 lucrarea pe care o începem acum, ca mă-
 rturisirea voastră să sîmbă efectul bun al
 ertării păcatelor și al sfințirii, fiește care
 din voi, când se apropie de acestea
 taine înfricoșate să zică astfel întru inima
 sa: „Doamne, eu sunt gol și slab, prin fa-
 ptele mele am pierdut haina cea dintâi care
 mi-ai dat-o prin sfântul botez, am per-
 dut-o umblând pe cărările cele pustii ale
 lumii acesteia pline de deșertăciune, am
 cheltuit toată averea Ta în țara îndepărtată
 a păcatului. Dar eu fiind chemat de tine,
 am intrat aici cu nădejdea în nemărginita
 Ta bunătate și asemenea fiului răstăcit strig
 către Tine: am greșit la cer și înaintea Ta,
 fă-mă și pe mine ca pe unul din arștii
 Tăi, acopere-mi goliciunea sufletului meu
 cu harul tău". Amin!

NOUȚĂȚI.

Numărul proximal al ziarului nostru
 apare Mercuri, săptămâna viitoare, la orele
 obicinuete.

Supliment. Numărul de astăzi
 al ziarului nostru are un supliment de
 două pagini.

Dispensarul pentru tuberculoși.
 Asupra activității acestei instituții umă-
 nitară dela înființare, adică dela 15 Sep-
 tembrie și până la finea lui Decembrie
 1910, dă informațiuni următorul raport. În
 grija dispensarului au stat 25 persoane,
 12 bărbați și 13 femei, după naționalitate
 13 Nemți, 7 Unguri, 4 Români și 1 Isra-
 elit, la 7 persoane au fost cercetați cu
 privire la starea sănătății lor toți membrii
 familiei. În 4 cazuri s'a constatat, că lo-
 cuințele de până acuma sunt neigienice,
 s'au căutat locuințe mai potrivite, aducân-
 du-se astfel bolnavii între împrejurări mai
 bune. Pentru a fi primiți în sanatoriul au
 fost recomandați 4 bolnavi, dintre cari
 până la finea lui Decembrie au fost pri-
 miți 2 inși; acestora s'au dat ajutoare bă-
 nești, respective au fost ajutate fami-
 liile lor cu bani și cu victualii. Afară de
 cercetările necesare pentru statornicirea di-
 gnoșiei prin injecțiuni cu tuberculină, esa-
 minarea sputului, iluminarea cu aparatele
 Röntgen, etc. apoi estradarea de nume-
 roase certificate, măsurile luate de dis-
 pensariu au avut în vedere instruirea pri-
 vitoare la un trai dietetic corespunzător,
 nimicirea flegmei expectorate, scutirea con-
 locuitorilor de molsipsie, distribuirea de
 scurpatoare și sticle sistem Deetwiler și
 în fine ajutorarea bolnavilor saraei și a
 familiei lor cu bani și victualii. Ajutoare
 în bani s'au dat 1869 coroane, carne și
 victualii în preț de 107 coroane și 1 fier.
 Dispensariul a primit decontări în suma
 de 286 cor.; în luna Dec. au dăruit câte
 10 cor. dl. I. Weindel, dna A. Bertsch și
 H. G. Datele înscrise dau o iconanță clară
 despre necesitatea combaterii tuberculo-
 sei pe calea apucată. Multe mai trebuie
 să se facă pentru a putea combate în
 viitor cu succes și energie această boală în-
 rădăcinată; apelăm deci către toți aceia, pe
 cari soartea norocoasă i-a dăruit cu să-
 nătate și avere, și îi rugăm să-și aducă a-
 minte de oclor trăsco în boală și mizerie
 și să dea mână de ajutor cu donațiuni
 cât de mici, pentru a ușura soartea acestora.

Reuniunea femeilor române din Si-
 biu. Pentru scopurile acestei reuniuni
 au binevoit a dona: Institutul de credit
 1000 cor., George Pop de Băsești 50 cor.,
 dămele Balaga Bebea 10 cor., Catinca A.
 Bărsan 5 cor., E. Murașan 2 cor., văd.
 R. Bărsan 5 cor., Emilia Aron 2 cor., Pa-
 raschiva Hălăr, Maria Gătan, R. N. Oan-
 cea, Sidouia Petrovici, câte 2 cor., Ma-
 ria Precup, Paraschiva Badițoiu, câte 3
 cor., Maria Medean 5 cor., Ana Brăescu,
 Maria Russu, Leontina Popescu, câte 2
 cor., Dorica Venter, Maria B. Bulescu,
 Maria I. Savu, câte 4 cor., Maria Iordan
 Muntean 2 cor., toate din Brașov; doă-
 nele Eleonora Dr Lemé y 20 cor., Livia
 Dr. Crăciunescu 5 cor., domni Dr. A. a-
 nasu Marienescu, Dr. Lazar Popovici, Dr.
 C. Mândrili, dna Elena Voronca, Dr. E.
 Doctor, dnele Florica T. Gramatovici, P.
 Dr. Sturz, doara Silvia Tarou, dna Cor-
 nelia Dr. Cuparescu, Dr. Ciurcu, câte 10
 cor., toți din Viena; Dr. Alexandru Mo-
 rariu, Ibașfalău 10 cor., Ana Fodoran,
 Moșna 4 cor., Maria Neșea 4 cor., Caro-
 lina Popovici, Mediaș 10 cor., Vas. Lai-
 ga, Buz. Leontina Larga, Dărios, Victoria Șo-
 fariu, Voronoc, câte 4 cor., Nistor Mo-
 rariu, Ibașfalău 5 cor., Valeria Mandeal,
 Mediaș 5 cor., Gzella Stan, Mediaș 4 cor.,
 Anastasin Boiu 10 cor., Maria Moldovan
 4 cor., Paraschiva Mircea 5 cor., oți din
 Mediaș. S'au înscris membre pe viață, sol-
 vind câte 40 cor., dnele Elisabeta Dr. Ro-
 man și Iuliana Popoviciu, ambele din Me-
 diaș.

Frig mare se anunță din părțile de
 nord și de apus ale Tirolului. La frontiera
 a înghețat un soldat bavarez. Termometrul
 arată un frig de 20 de grade.

Minunea dela Baia-de-Criș. Mai multe
 zăre din Budapesta povestesc minuni despre
 o fată de țaran, cu numele Caterina Vă-
 lean, de 14 ani, de naștere din comuna
 Lunca. Fata aceasta, servitoare la o fami-
 lie din Baia-de-Criș, ar avea însușirea de a
 atrage la sine tot felul de obiecte mai mici,
 întocmai cum magnetul atrage oțelul. În-
 sușirea aceasta a fetei se repetă ca la
 trei sau patru săptămâni. E vorba să
 fie dusă la Budapesta pentru a fi vizitată
 de medici.

Bal mascat. Comitetul organizator
 de petreceri al Casinei militare din loc a-
 duce la cunoștința celor ce doresc a par-
 ticipa la balul Casinei următoarele: Sala
 mare din „Casa Societății” în ziua de 28
 Ianuarie va avea înfișurarea unui ținut din
 regiunea polară a nordului. Munți de gheață,
 eschimoși și urși albi vor decora părțile sa-
 lilor. Efecte de lumina cea mai variată vor
 ridica și mai mult farmecul regiunii nor-
 dice. La acest bal mascat („redută fantas-
 tică”) damele se prezintă în domino de
 ori ce coloare, în costum sau în toaleta
 de bal și cu frizura de fantezie. Fiecare
 damă, fără excepție, va purta masă; domni
 vin în frac sau în uniformă, fara masca.
 Pentru dame se vor distribui măști de in-
 trare. Marșile, pe lângă prezentarea invi-
 tării, se pot lua în primire la 23 și 24 Ianu-
 arie, între orele 11 și 12 a. m. în loca-
 litățile casinei. Damele sunt respectuos ru-
 gate, să poarte marșile acestea anuate de
 domino, costum sau toaletă, așa ca să se
 vadă îamurit.

Concurs. Comisiunea economică a
 comitatului Sibiu publică concurs pentru
 un stipendiu de 260 de coroane (în rate
 lunare de câte 26 coroane) pentru acei ta-
 neri din comitatul nostru, cari doresc să
 cerceteze un curs de pomariu, ce se va or-
 ganiza la Institutul de agricultură al Me-
 diașului începând din 15 Februarie până
 în 15 Decembrie 1911. Pentru suma de 26
 coroane pe lună stipendiatul va primi lo-
 cuință și întreținere întreagă în institut,
 afară de aceasta mai primește din cassa
 institutului un ajutor lunar de 10 coroane.
 Pentru toate sursele de mană penșonariilor,
 timbrate și provazute cu anexele necesare
 (certificat de botez și de școală), se adre-
 sează vicecomitetul ca președinte al comi-
 misiunii economice. Termenul de concurs
 expiră în 5 Februarie 1911.

† Isaia Henteșiu, preot ort. român
 în Oana Sibului, a încetat din viață în 9
 Ianuarie n. la vârsta de 54 de ani, și a
 fost înmormântat Mercuri în cimit. rui ort.
 român din Oana-Superioară. Od. hucasca în
 pag. 1

Convenire socială va aranja „Reu-
 niunea salidarilor romani din Sibiu”, Sam-
 bătă în 21 Ianuarie n. în sala dela „Un-
 cum”. Convenirea va fi împreunată cu
 cântări, declamațiuni, poezii umoristice etc.
 Venitul curat e destinat pentru frații ne-
 norociiți din Bărași și Răușor, cum și pen-
 tru fondul „Masa învățăcelilor meseriași”.

Hoțul e prins. Hoțul care a furat
 din biserica din Vărd a fost prins. E du-
 rere un Român din Ileni (Făgărașului),
 Iie Aron. A fost prins între Cohalm și
 Sghișoara pe tren. A rătruns în peste
 20 de biserici în jurul Făgărașului și Co-
 halmului.

Contra ofitei. Pentru a combate
 boala ofitei Statelor Unite au cheltuit în
 1910 suma de 15 milioane dolari, cu 7
 milioane mai mult decât în 1909.

Țigani ucigași. Aproape de Fabricul
 Timșoru trenul, care sosea dela Osova,
 a căcat un corp de om. Poliția a aflat,
 că o ceată de țigani din hotarul Timșorii
 a omorât Dumitrea pe un tovarăș al lor,
 cu numele Costa Boț, pe care noaptea l au
 dus și l-au culeat pe șine. Doi criminali
 au fost arestați, alți doi au scăpat.

Metodă practică. În timp de 5 oare
 judecătoria din Seattle (în America!) a ros-
 tit 35 de sentințe în proese de divorț.
 Fiecare proces s'a desbatut în curs de
 câteva minute. Timpul este ban.

Carne din Argentina. Un nou trans-
 post de 750 tone carne înghețată din Ar-
 gentina a sosit săptămâna aceasta la Triest,
 ear de acolo la Viena.

Mulțămită. Domnul Alexandru Lebu,
 mare proprietar în Sibiu, a dăruit pentru
 zidirea unei noi biserici în comuna Rus-
 ciori 400 cor., ear marele binefacător al
 neamului românesc Vasile de Stroescu, 200
 cor. prin ce s'au făcut amândoi ctitori și
 binefacători ai bisericii noastre. În numele
 poporenilor mei le aduc și pe această cale
 sincere mulțămiri. Rusciori 27 Decembrie
 v. 1910 N. Platoș paroh.

Ait dar. În scopul reparării bisericii
 noastre mecenatele Vasile de Stroescu a
 dăruit suma de 200 Cor., pentru care faptă
 nobilă generosul binefacător al neamului
 primeasca mulțămitele noastre. Poiana Am-
 polului la 28 Dec. v. 1910. Alex. Băneșan,
 preot.

Reclamă fără voie. Drama „Glaube
 und Heimat” de Carol Schönherr, repre-
 zentată în iarna aceasta și pe scena te-
 atrului sibian, s'a dat zilele acestea și în
 teatrul din Mannheim. O foame clericală
 din acest oraș a protestat în contra re-
 prezentării piesei, afirmând că drama lui
 Schönherr este o lucrare cu tendență, care
 vatama adânc pe romano-catolici, prezen-
 tându-i în general ca oameni siabi și fara
 caracter, ear pe protestanți ca eroi și mar-
 tiri. Intendantul teatrului din Mannheim
 a declarat însă, că piesa nu iese tenden-
 țioasă, și că părțile bune și rele sunt ar-
 tate de o potrivă la amândouă confesiu-
 nile. Foata clericală, nemulțămită cu ră-
 punsul, a ridicat de nou protest. Efectul
 a fost, că publicul curios de cuprinsul
 dramei a venit la teatrul într'un număr ne-
 obșnuit de mare și a aplaudat cu entu-
 siasm reprezentația dramei.

Reducerea imigrării în America.
 Ministrul de interne înțintează munici-
 piale, ca șeful ofiului de imigrare din
 Ellis-Island a înscris din nou imigrarea în
 America. Comisarul american nu permite
 debarcarea în lumea nouă celor ce sufar
 de boala contagioasă, noi celor ce în
 urma vârstei înaintate sunt declarați in-
 capabili de lucru, — declarația aceasta o
 fac acolo medicii americani. Imigranții
 trebuie să aibe la sine cel puțin 25 do-
 lari; copii sub 16 ani, cari nu sunt înso-
 țți de tata sau de mama, în cele mai dese
 cazuri sunt respinși. Doritorii de a emi-
 gra să fie, prin urmare, bogatori de seama.

În desperare. Un școlar din clasa
 a doua a școlii reale din Deva a venit de
 Craiova acasă la Păci. Tatăl, un muncitor,
 care a primit șarii că băiatul sau nu
 prea este silitor la învățatură, s'a supărat
 rău și l-a palmuit, pe urma l-a isgonit din
 casa. Copiul desperat s'a dus și s'a aru-
 ncat înaintea unui tren, care l'a zăro-
 bit. Procurorul din Deva a porut cer-
 cetare împotriva părintelui.

De-ale advocaților. În cursul anului
 expirat 1910 au trecut examenul de advocat
 în țara noastră 424 de candidați. Respinși
 au fost 155. — Camera advocaților din
 Budapesta cuprinde 1863 membri în sfâr-
 șitul anului 1910. Dintre aceștia capitala
 ungară a avut 1701 advocați, cu 56 mai
 mulți decât în anul precedent. — Numă-
 rul advocaților în Viena este 1100, ear în
 Berlin numai 1000.

Birou de informații în Budapesta.
 Atragem atențiunea publicului cetitor asu-
 pra inseratului cu titlul de sus din numă-
 rul nostru de astăzi.

La fondul de 20 bani pentru cum-
 părarea unei case cu hală de vânzare, al
 „Reuniunii meseriașilor romani din Si-
 biu” au mai dăruit: Lazar Vasiu, învă-
 țăcel zugrav de case, 50 bani; Victor Răti-
 șodol zidar, 20 bani; N. colae Șoroștanean,
 învățăcel pantofar, 50 bani; Ioan Hampu
 sodol pantofar (Apoldal sup), 20 bani;
 Nicolae Frâncu, învățăcel lacătos, 50 bani;
 Petru Ștefion, librarul libr. arh'd., 20 bani;
 Virgil Rozor, învățăcel tinichigiu, 50 bani;
 și Vic. Tordășanu, prezident, 10 bani.

Pedeapsă. Femea Sofia Kocsa a în-
 șelat o mie de coroane dela o familie, cu
 promisiunea să libereze dela serviciul mi-
 litar pe un tânăr Tribunalul din Eszék a
 dictat femeii o pedeapsă de temnița de
 trei ani.

Concert în Avrig. Inteleganța rom-
 mână din Avrig invită la concertul imore-
 unat cu teatru cel va aranja Vneri, 7/20
 Ianuarie 1911 (a doua zi de Bobotează)
 în sala hotelului comunal din Avrig, cu con-
 cursul cericilor cursului și doilea din Sibiu.
 Inceputul precis la 8 oare sara.

Fericit e oare acela care are un
 stomach stricat? Acela care e bolnav de
 stamach să fie cât de avut, nu se va simți
 fericit niciodată! Acela care nu are poftă
 de mâncare și are dureri de stomach, și în
 urma acestora insomnie provenită, dureri
 de cap, vărsături, anemie și zgârcituri,
 pentru aceia bucuriile lumii acesteia sunt
 excluse! E noroc dela Dumnezeu că putem
 ținea piept față de această plagă lăptită în
 toată lumea și că de 30 de ani dispunem
 de un astfel de medicament care vindecă
 radical și repede ori ce boală de stomach
 și funcționarea neregulată a stomacului.
 Acest medicament se numește Ploătar de
 stomach Brăy, costă o sticlă 90 fil. și se
 află de vânzare la ori care farmacie.

Petrecerea din Săliște.

Un obicei frumos, totodată și folo-
 sitor, este acela, că la zile mari, la sărbă-
 tori, atât intelectualii, cât și meseriașii no-
 stri țin se aranjeze petreceri împreunate
 cam de regulă și cu câte o piesă teatrală.
 E de regretat, că uneori lasă de dorit,
 atât interpretarea, cât și subiectul piesei,
 care nu se alege cu destulă precauțiune.
 În împrejurările în cari se afla poporul
 nostru, întotdeauna domni cari aranjază
 astfel de petreceri, în primul rând ar tre-
 bui să țină cont de subiectul piesei, ca
 acesta să se potrivească cu gustul publi-
 cului, fiind totodată instructiv și moral.

Intelectualii din frunțașa comună
 Săliște de principiile acestea, cred er, că
 au fost conduși la aranjarea petrecerilor lor,
 care a avut loc a doua zi de Crăciun (în
 26 Decembrie v.) în sala festivă a școlii
 de acolo.

În programul sărbării au avut trei
 puncte: „O șezătoare la țară”, iconanță în
 popor, cu cântece, într'un act, de I. C. Lun-
 can și C. D. Mugur; „Apostolul”, tablou
 viu aranjat după poezia cu același nume
 de O. Goga și comedia „Vacanții” a poe-
 tii noastre, Maria Bulescu. Toate bucu-
 țile au fost predate cât se poate de bine.
 Mai ales bucată prima „O șezătoare la
 țară”, după cum a fost întocmită și pusă
 în scenă de domni învățători Crăciun și
 Iacob, a stors admirația publicului.

Intr'adevăr, era atâtă dragălașenie și
 cureaj în jocul băeților și al feteșor, cari
 au jucat această bucată, încât cari au vă-
 zut-o au rămas umți.

Bucata aceasta ne înfățișează un in-
 terior de casă țărăneasă, în mijlocul ier-
 ni, unde să strâng moșnegii, femeile, fe-
 tele și flăcăii, la șezătoare. Femeile toro,
 fetele coase, iar câte un moșneg mai
 spune câte o glumă, făcând să hohotească
 toți de râs, pe când într'un colț un oo-
 pilăș scribituț își scrie lecțiile pe tablă.
 Unele dintre fete cântă câte-o doină jal-
 nică, pângătoare, ca și inima Românuului,
 iar la urma un cioban doinește din fluier,
 așa de duos, de transportă toată aduna-
 rea în împărăția visurilor. Ca o binecu-
 vântare cerească apare zina iernii, mă-
 gănind fetele obidite ale tuturor, iar la cân-
 tatul cocoșului îi părăsește pe toți, ducân-
 du-se iar în împărăția sumii în care tră-
 este.

Cum a fost predată bucată aceasta,
 își face impresia, că a fost jucată de ome-
 ni pricepători în ale teatrului, iar nu de
 copii. Doinele cântate cu atâtă măiestrie
 de unele feteșe, baiații deghizat ca cioban,
 cu fluierul său fermecat, și în general cu-
 reju, mimice, jocul de scenă, cum a fost
 jucată bucată aceasta, toate dovedesc în-
 sufletețea și munca neobosită a dlor învă-
 țatori, cari au aranjat această iconanță din
 popor.

După aceasta a urmat tabloul viu
 „Apostolul”. Scena aceasta a fost aran-
 jată după subiectul poeziei „Apostolul”,

de O. Goga. Bătrâni, tineri și femei, stau cu toții în jurul preotului lor din sat, și ascultă cu luare aminte sfaturile și poveștile lui. A fost aranjată „Admirabilul”, adică preotul, a fost prea modern, după cum a fost îmbrăcat, în negru și cu reverendă. În preceat și desceris ea un *bătrân* preot, îmbrăcat fărădește ca un *bișniț* de laudă, pe care „purta un ban dela împăratul”.

Urmează apoi predarea comediei „Vacanții”, de M. Baiulescu. O comedie scrisă de o scriitoare de a noastră din Ardeal. Ea însă totuși mai bine s'ar potrivea la o serată de-a „domnilor” decât la o sărbătoare, care este mai mult pentru popor. Subiectul e luat din viața domnilor, iar intriga piesei e prea fin țesută pentru a fi înțeleasă de popor. Totuși, cum a fost predată, cu umorul și satira ei, a fost distractivă pentru toți. În rolurile principale domni *Păcălă, Tâmpănarul, Pârșu, M. Lăpădat și Moșin*, au dovedit un talent remarcabil. De asemenea domnul învățător *Cristiu*, în rolul servitorului *Veniamin*, cu verș și umorul cu care a jucat, a stărnit hohote de râs în toată sala.

Felul cum a fost aranjat programul a fost foarte potrivit. Deoparte desvâind comori de ale țărânelor, atât în costume, cât și în vorbe, iar de alta biciuind cu o satiră fină unele obiceiuri din societatea noastră cultă, a mulțumit întreg publicul asistent.

Lume a fost multă și din toate părțile. După terminarea programului teatral a urmat dans. O veselă și cetașoasă și o mulțime sufletească se sălășăie pe fețele tuturor. Dansul a durat până aproape de ziuă. *El. Măg.*

Dela „Asociațiune.”

Și-au mai rescumpărat feliicitările de Anul nou în scopul înzestrării Muzeului Național următorii generați domni, cărora le esprimăm mulțămite comitetului central:

George Pop de Băsești, Băsești 20 cor., Ioan A. de Preda, avocat, Sibiu (ca răscumpărare a feliicitărilor de Anul nou și de ziua onomastică) 20 cor., Nea-ge Ioanichie, preot și dir. de bancă în Românpetre 10 cor., deora Isonia Borea 5 cor., George Vlăssă, preot mil. i. p., Inoc 5 cor., Romul Furdă, protopop, Câmpeni 4 cor., Ioan Urzicean, notar i. p., Corbu, Moise Brumboiu, preot, Tohanul vechiu, Aron Lupean, oficial militar i. p., S. biu, Andreiu Voda, v. protopop, paroh, Armeșul-de-Câmpie, Mihail Ittu, inginer silvic, Arad, câte 3 cor., Alexandrina Iarea, Rășinari 2 cor., Alexe Odor, funcționar la „Albina”, Sibiu 2 cor. Total 83 coroane. Consemnarea precedentă 252 cor. Laolaltă 335 cor.

Sibiu, 12 Ianuarie st. n. 1911.

Biroul Asociațiunii:

Ioșif Sterca Șuluțu.
prezident.

Cărți și reviste.

Transilvania, revista „Asociațiunii”, nr. 6, pe Noemvrie—Decemvrie 1910 cuprinde: Din trecut Branului, de I. Clinciu. Asperități sintactice, de Dr. Nic. Drăganu. Amintiri despre Alexandru I. Odobescu de I. Borgovanu. Edictum tolerantiae, de Dr. I. L. Documente istorice, de Eugen Todoran. Insemnări. Procece verbale. Apel. Concurs. Contabilitate pentru popor. Circulară.

Din public.†)

Mulțămite publice.

În numele comunei noastre bisericesti gr. or. din Măgărei exprim și pe această cale mulțămite cele mai vii tuturor acolora, cari au binevoit a contribui cu obolul lor la colecta trimisă la America, cu scopul ca din banii încuși să înfrumșetăm și aranjăm sf. biserică.

Următorii au binevoit a contribui: Dumitru Zlatar 50 cor., Dionisie Blaga 25 cor., Ioan Mangesius, Nicolae Dănilă, câte 5 cor., toți din Măgărei, Ioan Sălaci, din Moșna 5 cor., Aurel Carcula, din Măgărei, Achim Cristea, din Moșna, câte 2 cor. 50 fil., Ioan Moldovan, din Zlegna 20 cor., Ioan Stanciu, din Zlegna 20 cor., Teodor Anghel 5 cor., Nicolae C. Holerga 15 cor., Ioan Stanciu 25 coroane, Mihail Blaga 2 cor. 50 fil., M. Holerga 15 coroane, Ana Holerga 10 cor., Ana Holerga, Măniț Holerga jun., Vasile Holerga, câte 1 cor. 25 fil., toți din Măgărei, Ni-

colae Salanti, din Cinen-mare, Aron Salanti, (?) din Ciuguzel, câte 1 cor. 25 fileri, George Pop, din ? 2 cor. 50 fil., Andrei Pop, din ? 1 cor. 25 fil., Highisan, din Cenade 2 cor. 50 fil., Iacob Comisa, din Topârcea 75 fil., Ilie Sărb, din Felța 1 cor. 25 fil., Iacob Murășan, Alexă Năssudean, ambii din Mintiu, câte 1 cor., Ioan Avram, din Mintiu 50 fil., Ioan Mărginean, din Tapu 1 cor., Dumitru Nemeș, din Micăsasa, Cirioc, din Sintimbrău, câte 50 fil., Vasile Costea, din Hoghilag 1 cor. 25 fil., Achim Holerga, Ana Holerga, din Măgărei, câte 10 cor., George Corfariu, din Făget 2 cor. 50 fil., N. N., Simion N., din Făget, câte 1 cor. 25 fil., Nic. Suciu, din N. 50 fil., Ioan Suoiu, din N. 75 fil., Ioan N., din N., Nic. Uriar, Nic. Oprea, am ii din Crăciunel, câte 1 cor. 25 fil., Nicolae Suciu 50 fil., Dumitru Goga 1 cor. 25 fil., ambii din Crăciunel, Nic. Giugor, din Tăun 1 cor., Ioan N., din Crăciunel 1 coroană 25 fil., Ioan Stanciu, din Măgărei 2 cor. 50 fil., Ioan Tutelia, din Tăun 5 coroane, Chim Basu, din Crenhaus 2 cor. 50 fileri, Ioan Cherecheș, din Bălanșar 5 coroane, Dumitru Roșca 50 fil., Mihail Roșca 1 c. 25 fil., Dumitru Bica 2 cor. 50 fil., Ioan Bica 2 cor. 50 fil., toți din Agrișteu, Mihail Dumitru, Ioan Dragoș, ambii din Nădașul-săseso, câte 2 cor. 50 fil., M. h. Crăciun, din Săcel 1 coroană 25 fil., Teodor Roșca 2 cor. 50 fil., Stefan Pop 5 cor., Teodor Pop 5 cor., toți din Agrișteu, Stefan Suciu, din Coroisămmartin 5 coroane, Samuil Matei, din Homorod 2 cor. 50 fil., Ioan Lahue, din Homorod 1 cor. 25 fil., George Cioconea, din Paloș 1 cor. 25 fil., Amvrosie Marcu, din Hundorf 1 cor. 25 fil., Iacob N., N. N., din N., Vasile N., din N. 1 cor. 25 fil., toți din N., N. Bogdan, din Totoi, N. N., din N., Vasile N., din Nădașul-săseso, câte 5 cor., Roman Moldovan, din Totoi 2 cor. 50 fileri, Ioan Haidu, din Hetiur 1 cor. 25 fil., Petru N., Dumitru Vlad, câte 2 cor. 50 fil., ambii din N., Stefan Popa 1 cor. 25 fil., Ioșif Lancea 2 cor. 50 fil., ambii din Comana-de jos, Crucea Barbulea, din Măgărei 2 cor. 50 fil., Zaharie Florea, din Așel, Nic. Amvr. Holerga, din Măgărei, câte 5 cor., George Luca Florea, din Bărghiș, Ioan Zlatar, Nic. Zlatar, ambii din Măgărei, câte 2 cor. 50 fil., Veronica Andrei, din Măgărei 10 cor.

Suma totală primită de epitropie a fost 371 cor. 25 fil., ceialaltii s'au detras pentru schimbarea banilor.

Reinoid mulțămite rog pe bunul Dumnezeu, ca să le răsplătească tuturor înșutită jertfa prestată pe seama sf. bisericii din Măgărei.

Măgărei, la 24 Septemvrie 1910.

Ioan Radu
preot

Subscrisul în numele parohienilor gr. or. români din Berivoii-mici, tractul Făgăraș, vin și pe această cale a aduce cele mai călduroase mulțămiri tuturor acolora, cari au binevoit a contribui cu obolul lor la acoperirea datoriei bisericii noastre din loc.

Pe lângă suma de 254 cor. 27 bani publicată în Nr. 41 a. c. din „Telegraful Român”, am mai primit cu poșta de azi suma de 402 cor. 45 bani, colectați în America prin parohieni nostri Mateiu Beleana și Andreiu Cârstea dela următorii: Mateiu Beleana, Andrei Cârstea, Elena A. Cârstea, Pantilimon Moga, Iacob Stoia, Matei I. Moga, Lați E. Silagie, Ioan P. Chișudea, Iordan Coman, Grigorie Beleana câte 2 dolari; M. hainu Fratu 1 dolar 65 cenți; Paraschiva I. Chișudea, George Comănciu, Nicolae Cotocea, Ioan I. Leucă, câte 1 dolar; Andrei Fratu 50 cenți toți din Berivoii-mici. Ioan Rădulet, George Funariu, Nicolae Fratu, Mihail Hann, Ioan G. Pășiu câte 1 dolar; Dumitru Chișudea, Gherasim Stoia câte 50 cenți; George Florea, Eva Florea, Samoilă Hanu câte 25 cenți toți din Berivoii mari. Ioan Toașe, Ioan Dobrin, David Oltean, George Suciu, Ioan I. Streza, Ioan Muntean, Ioan Petru, Ioan Făules, Ioan Lupu, Dănilă Grama câte 50 cenți; Constantin Suciu 40 cenți; Nicolae Grecu, George Oltean, Matei Manta, Ioan Rânea, Nicolae Toașe, Matei Toașe, Andrei Grecu, Matei Grecu câte 25 cenți; Samoilă Rachier 20 cenți; George Toașe 10 cenți toți din Copăcel. Iacob Costea 1 dolar; George Săfetea 50 cenți; George Moeșiu 25 cenți toți din Recea. Iacob Motoc, 50 cenți; Andrei Motoc, Asente Motoc, Ioan Motoc, Zinovia Motoc câte 25 cenți toți din Sănciori. Ioan Gavriilă 50 cenți; Ioan Lăscariu, Ioan Ivan, Ioan Filip câte 25 cenți toți din Iași. George Bentea 25 cenți din Hurez; Ioan Lie 50 cenți; Valeriu Pesteș, Ioan Motoc câte 25 cenți toți din Săvăstreni. Ioan Sărb 50 cenți din Sbeș, Andrei Andreas 25 cenți din Hărseni. Simion Cornea 25 cenți din Ileni. Matei Hanu. Andarie Leabu, câte 25 cenți din Netotu. Andrei Morariu 1 dolar, Ioan I. Socaciu, Iacob Barb, Laurian Pope, Artemie Fătu câte 50 cenți;

Avram Pope, Alexă Pleșea, Avram Vijole, Ioan Vijole, George Vijole, Nicolae Jaru, Titu Nemes, Gligore Ruocăean câte 25 cenți toți din Ludișor. Ioan Bulea și Chirilă Mareș câte 35 cenți din Luța. George Rusu 25 cenți din Toderița. Iacob G. Pop 25 cenți din Vlădeni. Ioan I. Oprea, Vasile Gabor câte 50 cenți; Ioan Coto-naș, Maria Oprea, George Pops, Ioșif Boreza, George Ittu, Ioan Molan, Ioan G. Pops, Alecsandru Molnar câte 25 cenți toți din Voila. Simeon Opris, Ioan Gorun, Vartolomei Streza câte 50 cenți; Silivestru Trămbițaș, Alecsandru Streza, George Dragoș, Iacob Streza, Mihai Dragoș, Ioan Grancea, Ioan Streza, Mihai Dragoș, Ioan Mogoș câte 25 cenți; Ioan Lungoșiu 20 cenți toți din Dridif. Vasile Taftanailă 25 cenți din Breaza. George Naftan, George Bărsan, Nicolae Taftan, câte 25 cenți; Ioan Moldovan 10 cenți toți din Buceles. Nicolae Neagoe, Ioan Cârje câte 50 cenți; Nicolae Stoica, Ioan Cârje, Iordan Safarie Nicolae Banciu, George Cârje, Dionisie Cârje, Iordan Safarie, Procopie Buceles, Achim Stines, Leonte Harbădă, Ioan Clonțea câte 25 cenți din Viștea. Ioan Radocea, Domnica Radocea câte 25 cenți toți din Veneția de jos. Gavriil Stanislav, Vasile Netotean câte 50 cenți; Nicolae Silea 25 cenți toți din Beșimbav. Constantin Ursu 1 dolar; George Zaharie 50 cenți; Nicolae Rimboiu, George Gligor, Dionisie Sandeiu, Dumitru Conilă, Dumitru Gălbincea, George Bițiu, Dănilă Andreea, Pantilimon Florea, Moise Vuja câte 25 cenți toți din Sămbăta. Pavel Greavu, 25 cenți; Moise Folea 20 cenți; Vasile Budaș, Ioan Simion, Nicolae Solomon, Ioan Blembea, Ioan Solomon, Ioan Budac, câte 10 cenți toți din Cârțișoare. Nicolae și Maria Mitarcă 50 cenți din Tohan. Nicolae Hilegă, Filip Simion, George Hepric, Nicolae Bășiu Bășiu câte 10 cenți, toți din Daia. Ioan Lazar, Valeriu Mesaroș câte 25 cenți din Sas-sebeș. Ioan Bucea, Ioan Eftimie, Constantin Peligrad câte 25 cenți toți din Șura-mare. George Unscoi 25 cenți din Șinca-veche. Ioan Ivan, Ioan Chir, câte 25 cenți din Ocna-Sibiului. Longin Brumbea 25 cenți din Calbor. Ioșif Bota 25 cenți din Vaidei. Ioan Lazar, Vasile Jiga câte 25 cenți din Lanorâm. Alexandru Cârje 25 cenți din Vidra. Dumitru Terecu 25 cenți din Satelnis. George Halmeghi 25 cenți din Scorei. Ilie Boariu 10 cenți din Șeica-mică. Ilie Sava 25 cenți din Bucovina. Eftenie Stănescu 10 cenți din România. George Folberth 1 dolar din Saschiz, și I. Frăncu 3 dolari din Cleveland Ohio.

Dorind tuturor acestor binevoitori și sprijinitori ai bisericii noastre bună sporire și întoarcere norocoasă la căminul părintesc, semnez:

Berivoii-mici în 8 Octomvrie 1910.

Vasile Popa-Rădulețu
paroh gr. ort.

Poșta ultimă.

Noul guvern român.

Noul guvern român a fost compus după cum urmează:

P. P. Carp, prezident de consiliu și ministru de finanțe.

I. Măiorescu, ministru de externe.

Al. Marghiloman, ministru de interne.

Ioan Lahovary, ministru de agricultură și domenii.

C. C. Arion, ministru de geologie și instrucțiune publică.

N. Filipescu, ministru de războiu.

Delavrancea, ministru de lucrări publice.

D. Nenitescu, ministru de industrie și comerț.

Mășu Cantacuzino, ministru de justiție.

Noii ministri au depus jurământul Mercuri sara și Joi și-au luat în primire departamentele.

Sara clubul conservator din București a fost iluminat, iar noilor ministri li s'au făcut ovațiuni sgomotoase din partea partizanilor.

Teatru.

Măne, Sămbăta, se dă „*Wilhelm Tell*”, tragedie de Schiller.

Nr. 1208/1910 prot.

[3] 1—

Concurs.

Pentru ocuparea postului de învățător la școala gr.-or. română din **Tichindeal**, protopresbiteratul Agnitei, se escrie concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt: folosirea a două bucăți de luncă în preț de 150 cor., din cassa alodială a comunei politice 120 cor., în total aruncul da 5% după dare 97 cor., în total 377 cor., la mai mult comuna bisericească nu se obligă. Restul până la 1000 cor. se va cere dela stat. Locuință în natură și 1/4 jug. grădină.

Învățătorul ales e îndatorat să propună studiile prescise și religiunea la copiii (băieți și fetițe) dela 6—12 ani, asemenea și la cei de repetiție dela 12—15 ani, să-i conducă în fiecare Duminecă și sărbătoare la biserică și să cânte cu ei la sf. liturgie și să țină la utrenie strănă în rând cu cantorul.

Ceice au cunoștințe din muzica instrumentală, ca să poată forma și conduce un cor, vor fi preferiți.

Ceice doresc a reflecta la acest post, să-și înainteze rugărilor cu documentele recente conform normelor în vigoare Oficiului protopresbiterat susindicat în termenul deschis și în vre-o Duminecă sau sărbătoare să se prezenteze în biserică spre a-și arăta deostoicicia în cântări și tipic.

Agnita, 26 Decemvrie 1910.

Oficiul protopresbiterat gr.-or. rom. al tractului Agnita înțeles cu comitetul parohial concernent.

Ioachim Muntean,
protopop.

Nr. 215/1910 of. par.

[502] 3—3

Publicare de licitație minuendă.

Pe baza planului pe edificare și a preliminarului de spese aprobate de Prea Veneratul Consistor arhidiecezan se publică licitație minuendă pentru darea în întreprindere zidirea unei noi biserici române gr. or. în **Alpret** (tractul Dejului).

Licitatiunea se va ținea Duminecă în 2/15 Ianuarie 1911 în sala de învățământ a școlii noastre din Alpret.

Prețul de strigare este de 24,000 cor. dela care sumă 10% sunt a se depune la epitropia parohială de aici ca vadiu înainte de începerea licitației.

Planul de edificare, preliminarul de spese precum și alte informațiuni se pot afla la oficiul parohial de aici.

Comitetul parohial își rezervă dreptul a încheia contractul cu întreprinzătorul în care va avea mai multă încredere.

Contractul de edificare pentru întreprinzător e obligator îndată după subscriere pentru parohie însă numai după aprobarea Prea Veneratului Consistor arhidiecezan.

Alparét-Alpret la 10/23 Decemvrie 1910.

Comitetul parohial.

Zaharie Manu
paroh-prezident.

Nr. 486/1910. of. pp.

Văzut:

Teodor Herman
protopresbiter.

Nr. 457/1910.

(505) 3—3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de paroh în comuna bis. de cl. III. **Grid** din protopresbiteratul Hațegului se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Venitele împreunate cu acest post sunt cele fasonate în coala B. stat. dotațiunei preoțești dela stat.

Concurenții au a-și așterne rugărilor lor concursuale instruite conform normelor în vigoare în termenul deschis la subsemnatul oficiu, având a se prezenta în biserică spre a se face cunoscut poporului.

Hațeg, la 15/28 Decemvrie 1910.

Oficiul protopresbiterat gr. or. al tractului Hațeg în conțelegere cu comitetul parohial.

Dr. Cornel Popescu.
protopresbiter.

In cancelaria comunei **Lancrâm** afă imediată aplicare

Un tinăr

doritor de a se dedica **carierei notariale**. Reflectanții au să comunice condițiile numai decât primăriei comunale.

Adresa: **Lancrâm (Lámkerék)**, posta Szászsebes. 506 2—2

Ioan Lașița,
primar.

Aurel Barbu,
notar.

*) Pentru cele publicate în rubrica această redacțiunea nu primește răspunderea.

**Gulere și mufuri din blane,
Jachete pentru dame
din postav și cu blană**
pe lângă prețuri moderate la
Iuliu Wermescher
Strada Cisnădiei 1-3.
504 3-3

Picăturile de stomach ale lui Brády

cu
Maica Domnului de Mariazell
ca marcă de scutire

de aceea numite „Picături de
stomach de Mariazell”, sunt
probate în decurs de 30 ani și
afiate ca cel mai bun mijloc con-
tra ori ce fel de greutate la
mistuire, arsură în stomach,
constipație, durere de cap și
stomach, greață, colică, insom-
nie, anemie și gălbănare etc.
Se găsește în farmacia cu preț
— 90 bani și C. 1-60. 6 sticle
cu C. 5 40, 3 sticle duble C. 4-80,
trimite franco fabricantul C.
Brády, farmacia „La Regele
Ungariei”, Viena I. Fleisch-
markt II. Depozit Nr. 5. — A
fi cu atenție la marca de scutire
cu Maica Dni de Mariazell, em-
balage roșie și subscriere ca aici
pe clișeu. (4) 1-25

**Városmajor-Sanatorium
și Hydrotherapie**

26 odăi aranjate foarte modern,
supraveghiere medicală constantă.

Telephon 88-89

Birou central, stabiliment medical:
Budapesta, Ferencz-körut 29

Consultațiuni dela orele 8-9 a. m. și
3-5 p. m.

[448] 7- Director-șef

Dr. Cosmutza.

Birou de informații.

Cunoscând multele lipsuri ale pu-
blicului românesc din provincă, m'am
hotărât să deschid în **Budapesta**
birou de informații și

Agentură românească.

Orice informație relativ la petițiile în-
aintate la ministerii și la alte foruri, orice
informații comerciale și în general în
orice cauză — dau în restimp de 2-3
zile ori și cui, rezolvând toate chestiile
în modul cel mai cinstit.

Urgent rezolvirea petițiilor. Vor-
besc în persoană cu referentul cauzei
și rog rezolvare favorabilă.

Fac tot felul de mijlociri comer-
ciale și comande.

Prețuri moderate, serviciu prompt
informații detaliate.

La aviz aștept la gară.

(477) 17-20 **L. Olariu,**
Budapesta, Lajos-utca 141 III/19.

Altoi de viță puternică.

nobilă americană, cioplită ori cu
rădăcină.

Fiecare viticultor, care are lipsă
de viță puternică, liberă de peronos-
poră, bogat înrădăcinată și bine în-
crescută — pentru altoire, — să se
adreseze cu toată încrederea la școala
de viticultură d'n Reichesdorf, pro-
prietar Simon Nemencz, posta Riom-
falva, unde cu prețurile cele mai mo-
derate se află materialul cel mai bun
de plantat.

Mare depozit din calitățile cele
mai bune, pentru struguri de vin și
masă.

Simon Nemencz,

posesorul primei școale de vierit din
Reichesdorf Nr. 121 posta Riomfalva.

Cataloge la cerere gratuit și franco!

(360) 28-

Avis.

Cu onoare aduc la cunoștința
Onor. public din loc și jur, că am
deschis

o măcelărie

de carne de vită, vițel și porc în
Sibiu, Piața mică Nr. 23.

Cu toată stima

Aurel Moga,
măcelar.

1 1-1

Fabrică de gheață

și
arangiamente de frigorifere

în special aprobate, sistemul **Borstig**,
comprimate cu acid sulfuric și amo-
niac, precum și

**arangiamente complete de
abatorii** 503 3-6

liferează în executarea cea mai bună

turnătorii de fier și fabrica de mașini,

societate **SCHLICK.**

Budapesta, Váci-ut 45-47.

Telefon: 74-76, 77-47 și 98-58.

Preliminare gratis.

Noutate senzațională a industriei de țigle.

Mașină patentată de

fabricat țigle.

Model 1910.

Confecționează 10-12000 țigle în
10 ore din orice material potrivit pen-
tru fabricarea țiglelor. Intocmire abso-
lută a lucrului de mână. Pentru punerea
în mișcare sunt suficienți doi cai, doi boi
sau un motor cu putere de 5-6 HP.
Fundamente și hală pentru mașini nu e
necesară. De lucrători specialiști nu e
lipsă, căci lucrurile le pot îndeplini și
* copii. Preț etin de procurare. *

Intocmiri complete de țiglariei
curățitor de nămol, zdob tor de piatră,
mori cu globuri și tobe
în cea mai bună execuție.

Cu prospecte, deslușiri și preliminar
de cheltueli servește

[461] Agenția generală a lui 4-10
„Jacobiwerk”, Meissen (Germania)

IGNÁZ GELLERT & COMP.

VI. Tézér körút 41.

Garanția cea mai mare. Condiții de plată favorabile

O binefacere dumnezească

e sănătatea pen-
tru care nu pu-
tem fi îndestul
mulțumitori. E
datorința noastră
deci ca să ne-o
apărăm și îngri-
jim cu multă sta-
tornicie. Nu a-
junge dacă în pri-
vința aceasta ne
îndestulim cu cu-
noșterea regule-
lor, cari sunt tre-
buincioase la sus-
ținerea sănătății,
ci trebuie să știm
de unde să cerem
în cazuri de boale
sfaturi medicale.

Pentru răspândirea acestor cuno-
ștințe, institutul nostru și-a propus a
pune la dispoziția Onor. public cerța
noastră în mod gratuit. Aceasta o
poate fiecare ceti, și toți cu provocare
la acest anunț o cer, vor primi o

gratis și franco

Cereți deci banda pentru bărbați
sau pentru femei. (5) 1-1

Electro-Vitalizer, instit. de ord. med.

Budapesta, IV. Semmelweisgasse 4. Mezzanin 51.

O vai!

O să mă înnece
această tuse rea!

La tuse, răgușală și mucărie ajută re-
pede și sigur

„Pastilele de piept ale lui Egger“

au gust bun, și nu influențează asupra a-
petitului.

Un carton 1 coroană și 2 coroane.

Carton de probă 50 bani.

Deposit general și de expedare:

Farmacia „Reichspalatin“
Budapesta, VI., Váci-körut 17.

Se găsește în Sibiu la: Guido Fabritius, Carol Morscher, Carol Müller, E. Rummler, Carol Priessel, Au-
(367) 17-26 gust Teutsch; în Sebeș la: Wilhelm Lederhiger, Ludwig Binder, farmacia.

Trăiască!

Pastilele de piept ale lui!
EGGER m'au scăpat repede

Requisite de scris se pot procura de la **Librăria arhidiecezană**

THE CAMPBELL

renumita fabrică engleză de motoare, liferează cele mai bine con-
struite și durabile

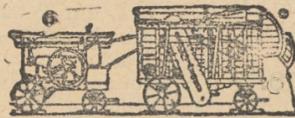

**Motoare și
Locomobile**

cu Benzin
Ulen crud
Gas . . .

Circularea
cea mai ieftină
cea mai sigură
cea mai neim-
pedecată

Prețuri etfine. Condiții favo-
rabile de plată. Garantie în
toată prvința.

Agent general:

(380) 11-26

Korányi Victor, BUDAPEST, VI., Liszt Ferencz-tér Nr. 9.
Telefon 65-64.

„Mugurul“

îns. economică-comercială, Elisabetopole (Erzsébetváros) Kisküküllő vm.

Altoi de vie

calitate distinsă pe lângă prețurile cele mai moderate,
soiuri de vin și de masă, viță americană cu și fără ră-
dăcină, ochiuri de altoit, viță europeană cu rădăcină

se află de vânzare la

Insoțirea economică-comercială

„Mugurul“

Elisabetopole (Erzsébetváros) Kisküküllő vm.

Material disponibil în altoi peste

doauă (2) milioane.

Școalele de altoi n'au fost atacate de peronosporă.

Altoi desvoltați la perfecțiune.

La cumpărări pe credit cele mai ușoare condițiuni plătite pe 10 ani cu 7%.

La cerere preț curent și instrucțiuni gratis și franco.

Insoțirea primește gratis elevi pentru învățarea altoitului și maui-
pularii școalei de altoi. (464) 8-

Premiat cu medalia cea mare la expoziția milenară din Budapesta în 1896.

Turnătorii de clopote și fabrică de scaune de fier pentru clopote

ANTONIU NOVOTNY

în Timișoara-Fabric

se recomandă spre pregătirea clopotelor noue, cum la turnarea de nou a clopotelor
stricate, spre facerea de clopote întregi, armonioase pe lângă garanță de mai mulți
ani, provăzute cu ajustări de fier bătut, construite
spre a le întoarce cu ușurință în orice parte, în-
dată ce clopotele sunt bătute de o lature, fiind
astfel mântuite de crepare. Cu deosebire sunt re-
comandate (278) 15-52

Clopotele găurite

o invențiune proprie și premiată în mai multe
rânduri. Aceste clopote, cari sunt provăzute în
partea superioară — ca violina — cu găuri ca fi-
gura S, au ton mai intensiv, mai adânc, mai lim-
pede, mai plăcut și cu vibraire mai voluminoasă de
cât clopotele turnate după sistemul vechiu, astfel
că un clopot patentat de 327 kg., este egal
în ton cu unul de 461 kg turnat după sistemul
vechiu. — Mai departe se recomandă pentru face-
rea de scaune de fier bătut, de sine stătătoare, pentru preadjustarea clopo-
telor vechi cu ajustare de fer bătut, ca și spre turnarea de toace de metal.
Prețuranturi ilustrate gratis.

